

Norsk *Jesusbevegelse* – et historisk overblikk



Minns du början av 70-talet når Jesusfolket kom till sta`n
För att tala om det liv dom funnit, hur man blir et sant Guds barn.
Gamla kyrkor fylldes, folk kom från alla möjliga håll
För att se dessa frälsta “freaks”, höra “Jesus rock’n roll.”¹

Slik innledet den svenske visesangeren Ingmar Johansson en av sine sanger, utgitt på kassett i 1979. *Jesusbevegelsen* oppstod blant hippiebefolkningen på USAs Vestkyst i perioden 1967-68. Betegnelsen ble imidlertid raskt tillempet også på andre enn langhårede ex-narkomane som hevdet å være “ruset på Jesus”.² Mange av de unge, og tilsvarende i Norge, kom i stedet fra kristne hjem og hadde blitt tent for evangelisasjon ved å ha blitt introdusert for begeistrede ungdommer som hevdet å ha fått snudd livet opp-ned som følge av Jesus. Jeg var selv for ung til å oppleve ungdomsvekkelsen, men ble i karismatiske sammenhenger (for øvrig eget ståsted) stadig minnet om hva den hadde bevirket i enkeltes liv.

Denne artikkelen tar i liten grad mål av seg å årsaksforklare verken bevegelsens opprinnelse eller dens til å begynne med numeriske fremgang, samt heller ikke hvorfor den opphørte på det tidspunkt den så gjorde. Heller ikke vil artikkelen med utgangspunkt i den opprinnelige amerikanske *Jesusbevegelsen* teoretisere nevneverdig over i hvilken grad denne var en kristen variant av, ja, et “kristent svar” på 60-tallets “counter-culture” (motkultur).³ Mitt subjektive inntrykk er for øvrig at norsk *Jesusbevegelse* i betydelig mindre grad appellerte til hippiemiljøet enn hva som var tilfelle med den opprinnelige ungdomsvekkelsen på USAs Vestkyst.⁴ En kristen vekkelse som berørte hundrevis av ungdommer, bør ha en viss

¹ Ingmar Johansson, “Minns du början av 70-talet” fra sangkassetten *Bildspråk* (Stockholm: Prim [Dagen-huset], 1979).

² Ronald Enroth, Edward E. Ericson og C. Breckinridge Peters, *The Jesus People: Old Time Religion in the Age of Aquarius* (Grand Rapids, Michigan: William B. Eerdmans Publishing Company, 1972).

³ Som Nils E. Bloch-Hoell med rette skriver i artikkelen “Jesusbevegelsen – motebølge eller åndelig vekkelse?” (*Tidsskrift for teologi og kirke* 1/1973 s. 50) spiller de kristne felleshus, *kommuner* (“communities”), en “stor rolle i Jesus-bevegelsen. Mønsteret er dels tatt fra hippiebevegelsen.” I flere av disse felleshusene praktiserte man eiendomsfellesskap.

⁴ Utfra det som allerede er sagt, sier det seg selv at jeg stiller meg noe uforstående til Jan Inge Sørbøs valg av tittel hva angår boka *Blomsterbarn i kyrkja* (Oslo: Samlaget, 1985), som beskriver det kristne ungdomsmiljøet “Ung Visjon” i Molde.

historisk informasjonsverdi. Hovedanliggendet i denne oversiktsartikkelen er derfor rett og slett å gi en deskriptiv skildring av et fåtall norske miljøer som, med rette eller ei, har blitt identifisert med 70-tallets *Jesusbevegelse*. Flere av disse miljøene har etter mitt skjønn en fascinerende bakgrunn og tilblivelseshistorie som kun i beskjeden grad er blitt omtalt i skriftlige kilder. Selv baserer jeg meg i stor grad på personlige intervjuer med sentrale lederskikkelser tidlig på 70-tallet. Intervjuene har blitt nedskrevet og undertegnet av informantene.

Jesusbevegelse innen norsk metodistsammenheng

Til Sverige kom de første amerikanske representantene for *Jesusbevegelsen* i 1970, -71 og -72. Jim MacInnes og Bill Bullard var først ute med et kortvarig besøk i 1970, som for førstnevntes vedkommende resulterte i et nytt og permanent besøk fra og med mai 1971. Samme året avla Duane Pederson et besøk – på pinsepastor Lewi Pethrus invitasjon, mens Lonnie Frisbee, på invitasjon av pinseforkynner Stanley Sjöberg, ankom året derpå.

MacInnes startet raskt opp med møter, etter hvert i en tidligere skole som nå fikk navnet *Jesushuset*, utenfor Göteborg. 2 kvelder i uka hadde man åpent hus som ofte samlet opp mot 200 ungdommer. I 1972 ble kretsen rundt MacInnes tilbudt en gård i Småland, *Jutatorpet*. De skulle etter hvert bygge opp både bibelskole, forlags- og konferansevirksomhet. Som Torbjörn Aronson i boken *Guds eld över Sverige* skriver, kunne konferansene vare i både 3 og 5 uker, med ulike talere for hver uke. På det meste samlet man opptil 2000 tilhørere.⁵

Også i Norge virket MacInnes, og da først og fremst i Grenlandsområdet. Det hele startet ved at Arnfinn Rosland som leder for Metodistkirken i Porsgrunn inviterte “Jesusfolket” med MacInnes i spissen (som den gang holdt til i Göteborg) til møteserie sammen med Baptistkirken i byen. Siden ble det satt i gang husmøter, idet ingeniør Dagfinn Holt tok imot nyomvendte ungdommer i kjelleren, ja, i hele huset for øvrig. Roslands første møte med ungdommene i kjelleren hos Holt var en blandet opplevelse. Han kunne knapt se dem for bare røyk der både gutter og jenter satt med sine krok Piper, og han tenkte: “Hva kan det bli av dette?”

Siden ble husmøtene fordelt, og også Rosland stilte sitt hjem til disposisjon for de unge hver uke. Man arrangerte dessuten et hovedmøte i Metodistkirken på lørdagskveldene, og fylte lokalet. Om flere i menigheten til å begynne med var

⁵ Torbjörn Aronsson, *Guds eld över Sverige. Svensk väckelsehistoria efter 1945* (Uppsala: Trons Värld Ordbild, 1990) s. 162ff.

skeptiske, skjønnte man raskt at ungdommene, i første rekke “hippies” og narkomane, mente alvor med sin nyervervede kristentro.

Kontakten med “Jesusfolket” i Göteborg fortsatte, også etter at disse flyttet til Småland og etablerte *Jutatorpet*. Her deltok nyomvendte Grenlandsungdommer i de store teltmøtene flere år på rad.

Som adjunkt ved Kjølnes ungdomsskole holdt Rosland fast to ukentlige andakter over flere år. Her samlet han ofte 300 ivrige ungdommer som satt på golvet og lyttet mens de resterende 40-50 ungdommene gikk ute i skolegården. Vekkelsen på Kjølnes var så spesiell, at “Jesusfolket” fra Sverige tok opp en av samlingene på film og kalte denne “Da vekkelsen kom til byen.”⁶

Også Metodistkirken i Skien ble preget av *Jesusbevegelsen*. Pastor Arthur Jøranson hadde hatt besøk av “Jesusfolk” fra *Jutatorpet*, og da Jøranssons etterfølger, Harald Wessel Nørberg, kom til menigheten, var det allerede veldig åpent blant de unge for både evangelisasjon og karismatikk. Ungdommene satte raskt i gang med “Jesus-kvelder” på lørdagskveldene hvor mange uomvendte kom på samlingene.

Ungdomsvekkelsen i Skien Metodistkirke fikk ringvirkninger også i andre menigheter i byen. Ikke minst ungdommer fra pinsemenigheten Tabernaklet var stadig på “Jesus-kveldene”. En lovsangsgruppe i Skien Metodistkirke, *Rivendell* (inspirert av Tolkiens bok *Lord of the rings*), reiste for øvrig rundt i flere metodistkirker og vitnet og sang. På den måten ble metodistungdom utenfor Grenlandsområdet også berørt og tent av den samme evangeliseringsgløden.

På slutten av 70-tallet hadde imidlertid ungdommene kommet over en del litteratur av karismatikerforkynneren Derek Prince. Noe av denne litteraturen reflekterte hans syn på demonologi, og ungdommene begynte umiddelbart å be for mennesker de mente hadde behov for åndsutfrielse. Det ble også utviklet en lære hvor man med utgangspunkt i Israelfolkets inntog i løfteslandet hvor fiendefolkene ble fordrevet, tolket hendelsene allegorisk og hvor maktarenaen ble det gjenfødte “menneskehjerte” som skulle befris fra sine åndelige fiendehærer. Det ble motstand fra menighetens voksne medlemmer, og mange av de unge forlot menighe-

⁶ Arnfinn Rosland, intervju datert 25. september 1998.

ten. Flere av disse samlet seg i en uformell husmenighet før man formaliserte seg som menigheten Kristent Fellesskap, Skien.⁷

Jesusbevegelse innen norsk pinsesammenheng

I den grad man kan snakke om noen *Jesusbevegelse* i pinsesammenheng,⁸ må denne eventuelle bevegelse sees i sammenheng med kretsen rundt forkynter Ole Bjørn Urne. Etter å ha etablert pinsemenighet i Luster i Sogn, flyttet han til Oslo i 1970. Sammen med ungdommer med tilknytning til Sarons Dal-miljøet i Kvinesdal begynte han å gå ut på gata i Oslo for å prate med ungdommer og, om mulig, for å vitne om sin kristne tro.

Virksomheten på gata var idealistisk, men man så tidlig behovet for en viss struktur. Arbeidet fikk etterhvert navn *Ten Center* og knyttet seg nært opp til pinsebevegelsen i Norge, selv om man “var frie”, det vil si lot seg invitere for å bidra med sang og personlige vitnesbyrd/forkynnelse innen alle evangeliske kirkesamfunn. Man fikk etterhvert egne rehabiliteringssentre for de narkomane, hvor gutter og jenter ble adskilt.

⁷ Harald Wessel Nørberg, intervju datert 29. januar 1996. Selv om *Jesusbevegelsen* i norsk metodist-sammenheng slo kraftigst ned i Porsgrunn og Skien, var det tilløp til det samme i både Stavanger og Bergen hvor man gjennom åpne gospelkvelder fylte kirken. I Bergen stod man delvis sammen med Misjonsforbundets menighet Betlehem og den lutherske Korskirken (hvorav sistnevnte ofte samlet over 1000 unge til sine gospelkvelder). [Roar Fotland, telefonsamtale datert 12. mars 2002.]

⁸ Eventuelt kan man kanskje også si at miljøet rundt Arnold Børud og det kristne ungdomskoret *TVERS*, iallfall i løpet av en viss tidsperiode, reflekterte en viss *Jesusbevegelse* i pinsesammenheng. Børud flyttet til Hamar i 1970 for å begynne ved lærerskolens musikklinje. Han ble snart dirigent for statskirkens ungdomskor *Praising* og ble kort tid deretter ansatt som korleder, samt leder for ungdomsklubben *Forum 1*. I løpet av 1971 øvde *Praising* inn rockeoperaen “Balladen om Jesus” og reiste stadig på turné hvor denne ble fremført. Tidsmessig sammenfalt dette med den gryende *Jesusvekkelsen*. Uten at man på den tiden kjente til begrepet “Jesusvekkelse”, tok mange unge radikale standpunkt og ble veldig “tent for Jesus”. I 1972 deltok man på *TT* (årlig treff for ungdom i Norges Kristelige Ungdomsforbunds regi) i Bergen og fremførte også der rockeoperaen. Hjemme på Hamar fortsatte ungdommenes iver. Hver onsdag kveld var det klubb og man berørte hundrevis av mennesker, ja, “alle” var innom fra tid til annen. En periode ble det arrangert daglige bønnemøter rundt alterringen i Hamar Domkirke fra klokken 7 om morgenen. Ungdommene møtte mannsterke opp, og en del foreldre ble etterhvert alvorlig bekymret for barna da de fryktet at idealismen skulle gå helt over stakk og stein og ende i et emosjonelt svermeri. I januar 1973 ble Børud fratatt alle sine arbeidsfunksjoner i Kirken. Oppsigelsen av Børud fikk dog primært negative ringvirkninger for Kirken. NRK hadde nylig vist *Praisings* oppføring av “Balladen om Jesus”, som hadde gitt god publisitet til Hamarkoret. Da Børud umiddelbart etter sin oppsigelse startet ungdomskoret *TVERS*, var pinsemenigheten Filadelfia rask på pletten og stilte betingelsesløst sine lokaler til disposisjon slik at det felleskristne koret hadde et sted å øve. 120 ungdommer møtte opp på første samling, flere av avisene grep tak i dette faktum og brukte det polemisk mot Kirken. (Arnold Børud, intervju datert 25. nov. 1997.)

Urne ble tidlig kjent med Kjell Haltorp, som var hjelpeforstander i Filadelfia, Oslo. Til tross for at mange fra gata ble kristne, kunne det by på problemer å lose de nyomvendte ungdommene inn i lokale menigheter. Ofte syntes tradisjonelle kristne å være mer opptatt av selve underholdningsaspektet – det kunne være “gjevt” å få et “sterkt vitnesbyrd” fra en ivrig ex-narkoman som fortalte om hvordan han/hun var blitt løst ut fra et liv i synd og fornedrelse. De færreste “menighetskristne” syntes dog å være verken interessert i – eller for den saks skyld – kompetente til å ta seg av de nyomvendte. Haltorp hadde imidlertid positiv innflytelse og ble ofte et mellomledd mellom “gateungdom” og menigheten.⁹

Jesusbevegelse i luthersk sammenheng

Det vil utvilsomt være riktig å si at *Jesusbevegelsen* fikk en rekke lutherske nedslagsfelt, for eksempel i regi av Korskirken i Bergen (jfr. note 7) og i miljøet rundt “Ung Visjon” i Molde (jfr. note 4). En annen sak er imidlertid spørsmålet *hvor* lutherske i teologisk orientering mange av ungdommene reelt sett var. Ikke minst gjaldt dette for deler av det kristne ungdomsmiljøet i Oslo som etter hvert skulle få navnet *Guds Fred*. Det er forøvrig dette miljøets tilblivelse som i det etterfølgende vil fokuseres på. At “en typisk ‘Guds Fred’er går til høymesse i Kirken,”¹⁰ som en kilde vet å berette, er en sannhet med visse modifikasjoner – ikke minst hva angår den “typiske ‘Guds Fred’er” i bevegelsens første tid.

Selv hevder jeg den påstand at *Guds Fred*-miljøet fra begynnelsen av reflekterte en indre spenning og til tider åpen maktkamp mellom to fraksjoner: de ifølge

⁹ Ole Bjørn Urne, intervju datert 21. mars 1995.

¹⁰ *Kampsanger og fredsviser* (Oslo: Eget Forlag, 1977) s. 152.

egen opplevelse “åndelige” (og dessuten mindre forpliktet på luthersk teologi) og de mindre karismatisk-orienterte (men dog mer forpliktet på luthersk teologi).¹¹

Kanskje medfører det også riktighet at noe av spenningen reflekterte blant annet ulik kulturell bakgrunn: her var vegetarianere, anarkister, venstrevridde og beste-borgerlige. Som en av mine kilder hevder, “her kom folk i hjemmesydd hippieklær—andre hadde mange pene vestkantskjorter og eget golfutstyr.”¹² En videre presentasjon av miljøets tilblivelse og utvikling, med utgangspunkt i dets “ikke-kirkelige” premissbakgrunn vil, forhåpentligvis, komplette tidligere fremstillinger.

Mens den svenske varianten av *Jesusbevegelsen* (med Jim MacInnes i spissen) hovedsaklig preget metodistungdom i Norge, var det en helt annen gruppering som ble premissleverandør for mange av *Guds Freds* pionerer. Denne gruppe-

¹¹ Nå var det utvilsomt en viss overlapping mellom de to fraksjonene, og man måtte ikke nødvendigvis definere seg eksklusivt opp mot den “åndelige” fløy for å sympatisere med for anledningen brilleløse Don Brendtro, som ved et tilfelle (med umiskjennelig amerikansk aksent) utbasunerte at “jeg er helbredet”, før han mindre enn et minutt senere stanget hodet inn i nærmeste lyktestolpe. Ikke for det, en anonym informant (intervju, datert 19. august 1997) hevder at hele miljøet som sådan til tider var “utpreget karismatisk” med fokus på en hierarkisk inndeling av flokken i nivåer, alt etter hvilken åndsutrustning man mente de ulike var i besittelse av. I tillegg til eksorsisme var man, ifølge denne informanten, også opptatt av såkalt indre helbredelse. Vedkommende minnes bl.a. at man rundt 1978 hadde besøk av den amerikanske forkynneren Jack Winter, som hevdet at manglende opplevelse av farsomsorg i oppvekstårene var årsaken til mange av ens “indre problemer”. Det var for eksempel vanskelig å tilegne seg *Guds* farsomsorg om forholdet til ens jordiske far hadde vært skadelidende i barne- og ungdomsår. Winters “løsning” bestod bl.a. av at man “slapp til barnet i seg,” anerkjente at man fremdeles hadde legitime behov for nærhet og omsorg som ikke i tilstrekkelig grad hadde blitt oppfylt i oppveksten og slapp Gud inn på disse områdene i ens personlige liv. Da Winter i kraft av sitt kjønn og sin alder representerte en farsfigur, oppfordret han de unge i *Guds Fred* til å la ham tre inn i Guds sted og fylle på med farsomsorg der denne hadde manglet. Dette artet seg gjerne ved at de unge, i forlengelse av å ha vedkjent seg et savn p.g.a. farens emosjonelle fravær, satte seg på Winters fang og ble holdt rundt mens han bad om at Gud skulle komme inn og restaurere og lege de indre sår som var oppstått. De aller fleste fulgte oppfordringen. Min anonyme informant minnes også med smerte hvordan man med ungdommelig iver proklamerte helbredelser i tro for mennesker som slet med tunge psykiske lidelser. Vedkommende etterlyser selvkritikk på flere vesentlige områder, eksempelvis når man etter forbønn for en manisk-depressiv kvinne “erklærte henne helbredet” og hun blant annet som et resultat derav sluttet å ta de medikamenter legen hadde forordnet. Forholdsvis kort tid deretter begikk kvinnen selvmord og etterlot seg en 9 måneder gammel sønn. Min informant tar dessuten i ettertid avstand fra mange “personlige profetier” som ble uttalt over enkeltmedlemmer av *Guds Fred*-fellesskapet. Det krevde gjerne mot å velge en livskurs som var på kollisjonskurs med et konkret “profetord” noen i fellesskapet hadde uttalt over en. Ordene kunne bl.a. gi direktiver om utdanning og/eller yrkesvalg.

¹² Lars og Eirin Bjerke, intervju datert 24. mars 1998.

ringen var i USA kjent som *Children of God*¹³ og ble grunnlagt av David Brandt Berg (også kjent som Moses eller Moses David) i 1968. Man skilte seg fra den bredere *Jesusbevegelsen* gjennom en skarp kirke- og samfunnskritikk (man måtte hate det etablerte *systemet*, ens jordiske foreldre inklusivt, for å finnes verdige til å være Jesu sanne og revolusjonære disipler) og blant annet en etter hvert overdreven seksualfiksering.¹⁴ En av de første¹⁵ som ble dratt inn i den gryende *Jesusbevegelsen* i Oslo, var Grete Salomonsen (senere gift Hynnekleiv)¹⁶ som var datter av daværende sogneprest i Oslo Trefoldighetskirke, Leif Salomonsen. I tillegg til at hun etter avlagt examen artium begynte på Indremisjonens bibelskole i Stafeldtsgate i Oslo, var hun sammen med en gruppe jevnaldrende ivrig opptatt av å nå problembelastet ungdom. Faren lot dem disponere kjelleren (“kjeller’n til presten”) som et alternativsted man kunne invitere narkomane tenåringer til. Tenåringene gikk selv i gang og malte veggene i “kjeller’n”, dessuten laget man stearinlys som ble solgt på gata for å dekke utgiftene til mat, maling og oppussing. Hynnekleiv anslår i ettertid at omlag 15 tenåringer regelmessig stakk innom “kjeller’n”, selv om ikke alle kom hver dag. De fleste av disse var helt unge, - flere ikke eldre enn 15-16 år. Også julaften holdt man “kjeller’n” åpen, mange hadde heller ikke da noe sted å gjøre av seg.

¹³ Kretsen rundt Berg kalte seg først “Teens for Christ”, og “Children of God” var opprinnelig en betegnelse som ble benyttet om dem av en avisjournalist i Camden, New Jersey.

¹⁴ Kanskje den beste fremstilling av bevegelsens historikk og læregrunnlag, er David E. Van Zandt, *Living in the Children of God* (Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 1991).

¹⁵ Jeg har ikke klart å bringe på det rene hvem som var *Children of Gods* første kontaktperson i Norge. En annen av “de første” som fikk kontakt med den amerikanske grupperingen, var daværende student ved Baptistenes teologiske seminar på Stabekk, Henning Mattson. *COG* hadde vært innom skolen og satt både folkehøyskolen og seminaret “på hodet”. Mange av folkehøyskoleelevene tilkjennegav en kristen omvendelse, men lærerne fortvilte på grunn av amerikanernes radikale budskap om at sant disippelskap medførte avbrudd av utdanning for å gi seg helt til “Jesusrevolusjonen”. Mattson selv vurderte seriøst å slutte seg til bevegelsen og ble med til Skillingsfors i Sverige hvor de hadde ett av sine kollektiv. Etter noen dager opplevde han imidlertid at det var noe som ikke stemte. En ting var at man knapt fikk noen tid for seg selv alene, i tillegg reagerte han på den sterke indoktrineringen hvor selvstendig refleksjon ble ansett som “opprør”. Etter noen dager ble han sammen med flere fra *COG* med til Oslo for å drive gateevangelisering. Oppholdet i gruppen ble kortvarig, og han var snart tilbake på seminaret igjen. (Henning Mattson, intervju datert 6. okt. 1997; Geir Lie, “Guds Tros Evangelisering—en kortfattet historikk,” s. 1-2 [upublisert manuskript i forbindelse med feiring av 25-års jubileum for GTEs tilblivelse i 1975, datert 2000.]

¹⁶ Hovedårsaken til at Hynnekleiv vies så stor oppmerksomhet i denne artikkelen, til tross for at hun ikke engang er nevnt ved navn i Jørgen Aass populariserte *Guds Fred*-historikk (jfr. note 23), er hennes katalysatorrolle hva angår *Children of Gods* nedslagsfelt i hovedstaden. Også *Children of God* vies stor oppmerksomhet, til tross for deres kortvarige fremgang. Dette skyldes ingen formening fra min side om at *Guds Fred*-miljøet var influert av *COGs* læremessige særpreg. Like fullt er det viktig for meg å få fram at miljøet langt fra var så luthersk homogent som det til tider har blitt fremstilt.

All denne innsats til tross, ingen omvendelser til kristen tro ble man vitne til som følge av arbeidet. Det var åpenbart ikke nok med menneskelig omsorg, samt sosialt fellesskap med tilbud om å se diverse Chaplin-filmer. En møteannonse i dagspressen i januar 1972 om at misjonsmenigheten Betlehem hadde besøk av “Jesus-folket”, vakte Hynnekleivs interesse. Hun hadde nemlig lest om “The Jesus People” i tidsskriftet *Newsweek*. Hynnekleiv dukket opp på møtet og hørte yngste datter av “Moses” Berg, *Faith*, forkynne. Ingen visste på dette tidspunkt at gruppen egentlig ikke var en del av “Jesus-folket”, men altså i stedet tilhørte *Children of God*.

Hynnekleiv gav seg tilkjenne for de åtte amerikanerne etter møtet. Hun fortalte om arbeidet i “kjeller’n” og inviterte amerikanerne, som ble med henne tilbake og regelrett holdt “møte” for de narkomane ungdommene samme kveld. Møteformen var imidlertid helt annerledes enn man var vant til i norske kristne sammenhenger på den tiden. Faith holdt en tale i “kjeller’n”, og to av de narkomane ungdommene tilkjennegav at de ønsket å leve som kristne. Både de *kristne* ungdommene som jobbet frivillig sammen med Hynnekleiv og de narkomane ble fascinert av amerikanernes iver og omsorg. De tok seg av de to nyomvendte og overnattet endog sammen med disse i “kjeller’n”. Også residerende kapellan Salomonsen ble begeistret over amerikanernes selvopppofrelse og inviterte dem til å bo hos seg og bli med på blant annet fengselsbesøk. Allerede etter 3-4 dager var det vekkelse, hevder Hynnekleiv.¹⁷

Da Faith noen få dager senere fant ut at Hynnekleiv gikk på bibelskole i Staffeldtsgate, tilbød hun henne gratis reise og opphold om hun ville bryte av skoleåret og heller begynne på “en mye bedre bibelskole i England.” Etter mye om og men bestemte Hynnekleiv seg for å ta amerikanerinnen på ordet, men ble noe forbauset da det viste seg at de først måtte reise med bil via Sverige og Danmark. Mens om lag halvparten av amerikanerne (8 til sammen) ble igjen i Norge, dro de øvrige til Sverige hvor de besøkte “Jesushuset” i Göteborg. Senere dro de til fristaden Christiania i København hvor *Children of God* allerede hadde et senter. I løpet av 3 dager i København, hvor Hynnekleiv tok aktivt del i gateevangelisering og flere ungdommer ble kristne, ble hun enda mer overbevist om at “dette var metoden” om man skulle nå narkomane – leve sammen med dem og vise kjærlighet til dem!

Etter 3 dager i København tok de båt til London hvor *Children of God* hadde leid en gammel fabrikk av evangeliseringsgruppen *Operasjon Mobilisering* (OM). Hynnekleiv ble satt i praktisk arbeid, og det viste seg snart at “bibelskolen” hun

¹⁷ Grete Hynnekleiv, intervju datert 21. januar 1998.

var blitt lovt, bestod av en obligatorisk bibeltime hver morgen. Sammen med amerikanske Linda Meissner, som Hynnekleiv hadde blitt kjent med allerede i Norge, drev hun aktiv evangelisering i Londons gater. Hun oppdaget snart at hun fikk bedre behandling enn de fleste andre i bevegelsen – hun spiste sammen med lederne og delte rom med Meissner, mens de øvrige “ikke-lederne” bodde på sovesaler. På grunn av sin kristne bakgrunn stusset Hynnekleiv over at Meissner angivelig hadde forlatt ektemann og 5 barn i USA for å være med i bevegelsen.

Den første konfrontasjonen med bevegelsen kom, idet Hynnekleiv oppdaget at kofferten med klær og kontanter var sporløst forsvunnet. Da hun spurte lederne hva som hadde hendt, fikk hun til svar at ingen i *Children of God* hadde noen personlig eiendom, alt tilhørte fellesskapet. Hynnekleiv ble provosert og parerte med at de iallfall kunne spørre først i stedet for bare å forsyne seg av eiendelene hennes uten å si fra. Hun fikk nå høre at hun var stolt og måtte ydmyke seg. Samme kveld var det slutt på særfordelene. Fra nå av skulle hun bo på sovesalen sammen med de øvrige. Hun fortsatte imidlertid å evangelisere sammen med Meissner, men skepsisen var tent.

En dag dukket en for Hynnekleiv ny person opp. Faith presenterte amerikaneren som hennes mann (Arnold Dietrich som i *Children of God*-sammenheng brukte det bibelske navnet “Joshua”). Især gjennom de bibeltimene han holdt framover, våknet Hynnekleiv gradvis opp for at bevegelsen hadde en skjult lære som ikke ble offentlig formidlet til utenforstående. Hun reagerte blant annet på undervisningen at dersom man var ute og evangeliserte, og en av lederne bad noen om å handle mot sin samvittighet – eksempelvis ved å stjele en pose sukker, så skulle man likevel følge lederens anvisninger. Faiths mann hevdet nemlig at det kun var lederen som ville bli stilt ansvarlig for Gud – selv gikk man fri! Hynnekleiv fikk en sterk følelse av at amerikaneren drillet dem lik en militær oppøving til nærmest blind lydighet. Hun mener i ettertid at hun raskt så denne strategien i sammenheng med det faktum at man jevnt over fikk for lite søvn (noe hun neppe ville ha reflektert over dersom hun ikke selv hadde fått særbehandling til å begynne med), samt at man ikke fikk tid til selvrefleksjon.

Da Hynnekleiv fortalte “Joshua” at hun var uenig i bevegelsens teologi og ville hjem, ble en vakt satt til å passe på henne. Siden hun ikke hadde verken yttertøy eller penger, samtidig som det var midtvinters og kalt i England, var det for øvrig ingen som fryktet at hun ville gjøre alvor av planene. En dag prøvde hun likevel å komme seg ut på gata for å få hjelp, men ble umiddelbart innhentet og holdt tilbake ved makt. Hun fikk nå husarrest og kunne heller ikke delta ved gateevangelisering.

Som det snart vil vise seg, hadde *Children of God* en katalysatorfunksjon hva angår det å føre sammen ulike grupper av idealistisk ungdom i Oslo som var opp-

tatt av blant annet evangelisering. Vi vil se nærmere på dette forhold før vi igjen vender tilbake til Hynnekleivs historie.

Hans Kristian Lier skulle bli sentral både innen luthersk-karismatisk fornyelse og til dels innen norsk *Jesusbevegelse*. Etter å ha virket seks år som sjømannsprest i henholdsvis Brooklyn, New York og Baltimore, flyttet familien i 1966 til Oslo hvor Lier nå ble engasjert som hovedprest i Oslo Indremisjon. Lier oppdaget raskt at hovedstaden var iferd med å få et narkotikaproblem, men fikk lite gehør fra offisielt hold når han prøvde å gjøre oppmerksom på dette. Han engasjerte 60 ungdommer til frivillig innsats for å få narkotikatruet ungdom i tale. “Ungdommens Sosialteam” ble prosjektet først kalt. Da man så fikk et sted å være – Nordbygata 45 – og tok navnet “Club Contact”, hadde Lier 80 ungdommer som ivrig vitnet om sin kristne tro og pekte på et reelt alternativ til et liv i rus og fornedrelse. Man maktet imidlertid ikke å få bukt med omsetning av stoff inne i lokalet, og etter flere politirazziaer, ble det besluttet å avvikle virksomheten på høsten 1971.

Også Lier ble begeistret over *Children of Gods* evangeliseringsglød (da de ankom Oslo i 1972) og tok dem med på fengselsbesøk. Da Nordbygata 45 stod tom på grunn av “Club Contacts” avvikling, fikk *Children of God* flytte inn i lokalet. Amerikanerne arrangerte snart åpne kvelder der og samlet 200 ungdommer hver eneste kveld.¹⁸

Også deler av studentmiljøet ved Diakonhjemmet i Oslo skulle engasjere seg i den gryende *Jesusbevegelsen*. Noen av disse kom regelmessig sammen i en bibelgruppe, og her ble man enige om å gjøre et fremstøt på gata i Oslo sentrum for å få ikke-troende i tale. De unge studentene fikk raskt kontakt, især med unge narkomane, som viste tydelig interesse for det kristne budskapet. En av studentene ved Diakonhjemmet, Hans Erik Schei, minnes at Linda Meissner (som også gikk under det bibelske navnet “Esther”) sammen med 3-4 andre *COG*’ere dukket opp på “Forum for Faglig Debatt” ved Diakonhjemmet hvor de i løpet av 2 timer avgav sine personlige vitnesbyrd og agiterte for sin egen virksomhets troverdighet. Flere enn Schei var fascinert over at halvparten av deltakerne var menn (brodd mot tradisjonell feminisert kristendomsform). Sammen med kona vurderte han en periode å slutte seg til bevegelsen. Han ble imidlertid etter hvert mer og mer skeptisk til noe av læreinnholdet amerikanerne forfektet – eksempelvis at dåp i vann var irrelevant all den stund alle mennesker var “døpt i sitt eget fostervann”.¹⁹

¹⁸ Esther Marie Lier, intervju datert 15. oktober 1997; Hans Kristian Lier (til Sverre Inge Apenes), *Jeg er fri* (Oslo: Luther Forlag, 3. oppl., 1981) s. 51-55, 85ff.

¹⁹ Hans Erik Schei, intervju datert 18. februar 1998.

Også flere av ungdomslederne i Tonsen Kirke i Oslo må nevnes som sentrale i den gryende *Jesusbevegelsen*. Menigheten hadde et blomstrende ungdomsarbeid og samlet en periode mellom 150 og 200 unge til et mangfold av aktiviteter, eksempelvis Ten Sing, sosialgruppe, fotogruppe, besøksgruppe, bibelgrupper osv. Arbeidet ble ledet av en idealistisk gjeng på om lag 20 litt eldre ungdommer. Man var ofte på besøk i andre menigheter og fikk på den måten kontakt med like-sinnet ungdom fra ulike sammenhenger. Sommeren 1970 fikk Lars Bjerke (en av ungdomslederne i Tonsen Kirke) og Ivar Skippervold (engasjert i misjonsmenigheten Betlehem i Møllergata, Oslo) låne et misjonshus i Drøbak som 30-40 ungdommer nå brukte som base for å evangelisere blant jevnaldrende.

Kona til Lars Bjerke hadde vært med i “Ungdommens Sosialteam” i perioden 1968-69, og på nyåret 1972 fikk ekteparet nyss om at “noe skjedde” i Nordbygata 45, som hadde vært midlertidig stengt etter at “Ungdommens Sosialteam” hadde avviklet om lag ett år i forveien. De møtte nå *Children of God*, som preget samlingene med “møter hver kveld hele kvelden.”²⁰ Samlingene bestod først og fremst av “lovsang, vitnesbyrd og bibeltime”. Amerikanernes helhjertethet, anti-materialisme og evangeliseringsiver fascinerte. Budskapet var radikalt: “Selg alt du eier og gi det til Jesus.” Møtet med norske 16- og 17-åringer som hadde opplevd en kristen omvendelse i forlengelse av amerikanernes forkynnelse og som reflekterte en tilsvarende “hengivelse for Jesus,” var sannsynligvis det som fascinerte mest. På sett og vis minnet dette om det arbeidet ekteparet Bjerke med like-sinnede selv stod oppe i i Tonsen Kirke og tjente i så måte som en bekreftelse på at “det vi gjør i Tonsen Kirke er noe av det Gud gjør i dag.”²¹

Det er nok riktig, som Bjerke hevder, at *Children of God* på mange måter kom til ferdigdekket bord i Oslo. Kristne ungdommer i ulike sammenhenger, har vi sett, var opptatt av evangelisering, og den amerikanske grupperingen fungerte som katalysator for å samle disse. Noe mer på egen hånd virket senere Fremskrittsparti-politiker Henning Holstad, som drev et trykkeri på Vålerengen og trykket evangeliske løpesedler, samt sin egen kristne gateavis, *One Way* (som helst var tenkt som alternativ til den anarkistiske *Gateavisa* som ble produsert i Hjelms gate). Felles for både kretsen rundt Leif Salomonsen, ungdomslederne i Tonsen

²⁰ *Children of God*-kolonien i Nordbygata 45 bestod av om lag 25 personer, hvorav ca 10 av disse var amerikanere.

²¹ Lars og Eirin Bjerke, intervju datert 24. mars 1998.

Kirke og ved Diakonhjemmet er at man hver på sin kant etter få uker kom til at ikke alt var som det skulle med den amerikanske retningen.²²

“Uvisst fra hvilket hold,” skriver derfor Jørgen Aass ti år senere, hadde han selv blitt bedt om å fremskaffe opplysninger om *Children of God* i forbindelse med at han selv og Edin Løvås “trålte Vestkysten en måneds tid” på vårparten 1972 for å se nærmere på “karismatisk bevegelse, Jesus-vekkelse og åndelig fornyelse.”²³ Det synes imidlertid først og fremst å ha vært Hynnekleivs informasjon som avgjorde *Children of Gods* fremtidige skjebne i hovedstaden. Vi vender derfor tilbake til hennes personlige historie.

Til tross for Hynnekleivs husarrest i London ble hun “av en eller annen grunn” 3 uker senere med en del ledere til Tyskland for å starte opp et arbeid i Heidelberg. Der fikk de for øvrig inngang i en luthersk menighet, bodde i kirketårnet og jobbet ut fra menigheten, blant annet med ansvar for konfirmantarbeidet, i tillegg til at de hver kveld var ute og evangeliserte på barer, kroer og nattklubber. Hynnekleiv minnet *COG*-lederne om at før hun hadde blitt med i bevegelsen, hadde hun lovet Misjonssekskapet å synge for dem i Stavanger under påskeuka i april 1972. Nå begynte tiden å nærme seg, og hun måtte snart hjem! Lederne forbød henne imidlertid å reise – at hun selv hadde forpliktet seg, var for så vidt irrelevant. Gud ville ta hånd om den saken! Igjen fikk hun husarrest, men bestemte seg for å prøve å rømme. Midt på natten snek hun seg ut og haiket til København. Her traff hun *COG*-evangeliserende ungdommer som gjenkjente henne. De frarådet henne på det sterkeste å dra tilbake til Norge da hennes far angivelig var “full av onde åndsmakter” – han hadde fått “horn og hale”, sa de.

Hynnekleiv manglet penger til fergen og ble med *COG*-ungdommene til Christiana hvor de hadde senteret sitt. Hun deltok på evangeliseringen, men forlangte så reisepenger til Norge i og med at hennes egne kontanter hadde blitt stjålet av bevegelsen i England. Etter mye om og men ble hun kjørt til fergen og fikk penger til billetten. På kaia i Oslo ble hun imidlertid møtt av *COG* som førte henne med makt til Nordbygata 45. Tilfeldigvis kom hennes bror Jørgen samme dag for å hente sin skrivemaskin, som han tidligere hadde lånt bort til *Children of God*.

²² Misjonsforbundslederen Ingulf Diesen og *Vårt Land*-journalist Kjell Hagen hadde allerede etter noen få dager konfrontert “Esther”, under en samling på Universitetet i Oslo, i Frikirkelig Studentunions regi, med at hun var “den presbyterianske prestedatteren Linda Meissner [egentlig Meissner] som [hadde] VÆRT en av lederne i Jesusvekkelsen i Spokane, Washington, men som [hadde] brutt ut av den og nå [fulgte] David Moses Berg.” Meissner nektet til å begynne med, men vedgikk etter hvert at hun var den de påstod hun var. (Ingulf Diesen, *Av bare nåde. En selvbiografi* [Hovet: Hermon Forlag, 1996] s. 177.)

²³ Jørgen Aass, *Levende fellesskap. Visjonen fra Guds Fred* (Oslo: Vårt Land forlag, 1982). s. 10.

Da amerikanerne vegret seg for å gi denne tilbake, bare brøytet han seg inn i lokalet hvor han plutselig oppdaget søsteren. Hun forklarte at hun ble holdt igjen med makt, og *Children of God* våget ikke da lenger å holde henne tilbake. Sammen med broren dro hun rett hjem til foreldrene, og det viste seg nå at begge parter hadde skrevet en rekke brev til hverandre, men ingen hadde hørt fra den annen part i løpet av denne perioden. Posten hadde blitt sensurert i begge retninger.

Før Hynnekleiv dro videre til Stavanger, kjørte faren henne opp til Hans Kristian Lier og Olav Hillestad (henholdsvis hovedprest og generalsekretær i Oslo Indremisjon). Her fortalte hun i 3-4 timer om *Children of God* og deres teologi. Lier og Hillestad hadde imidlertid via andre kanaler (deriblant via Aass som hadde besøkt flere COG-kolonier i USA) allerede fått nyss om at ikke alt var som det skulle i den amerikanske bevegelsen, men Hynnekleivs bekjentgjøringer om voldsbruk og krav om ubetinget lydighet, gjorde utslaget: COG måtte ut av Nordbygata 45 med det aller første!²⁴

Det ble raskt innkalt til et møte hos res.kap. Leif Salomonsen for å finne ut av hvorvidt det var mulig å stable på bena en gjeng norske ungdomsledere som kunne ta ansvar for det påbegynte arbeidet. *Children of God* ble siden presentert for ultimatum enten avvikle eller underlegge seg et norsk lederskap. I løpet av natten hadde de imidlertid pakket sine eiendeler (Jørgen Salomonsens skrivemaskin inklusiv) og forlatt stedet i all hast.²⁵

Etter et konstituerende møte²⁶ flyttet norske ungdommer raskt inn i Nordbygata 45. Også flere av disse var imidlertid influert av COG, men – ifølge Hynnekleiv – “kun av de positive elementene.” Hynnekleiv opplever selv at hun aldri kom

²⁴ Grete Hynnekleiv, intervju datert 21. januar 1998.

²⁵ *Children of God* prøvde siden å få et nytt nedslagsfelt i hovedstaden, men har aldri blitt numerisk betydelig. Det ble heller ikke ikke virksomheten til Thor Granlund (som opererte med ulike navn på virksomheten: *Gospel Road*, *Exodus* og *Jesus-revolusjonen*, eksempelvis), som etter sin “åndsdaåperfaring” som 19-åring i pinsemenigheten (mens han var ungdomsarbeider i Norges Kristelige Ungdomsforbund) i Mo i Rana, ble fascinert av *Jesusbevegelsen*, som han leste om i utenlandske tidskrifter. Han prøvde å imitere dette i Mo i Rana og sang og vitnet på gata. Granlund dro dessuten på kortvarige turer til Göteborg for å se nærmere på Jim MacInnes virksomhet. Senere dro han til Oslo hvor han sammen med en kamerat flyttet inn i en kondemnert leilighet på Kampen. Nyomvendte fra gata flyttet etter hvert inn. Granlund møtte også *Children of God* og ble fascinert av dem på flere sett, blant annet ved at man, som disse, tok bibelske navn. Selv valgte han navnet Abraham. Selv om virksomheten ofte ble forvekslet med *Children of God*, var det aldri noen organisatorisk tilknytning mellom dem (Thor Granlund, intervju datert 30. oktober 1997).

²⁶ Deltakerne var bl.a. Lars Bjerke, Grete Hynnekleiv, Ottar og Aina Elgvin, Øivind og Gregers Lundh. (Gregers Lundh, intervju datert 4. august 1997.)

ordentlig med i Nordbygata, kanskje fordi hun var kvinne. Selv på 70-tallet i et frilynt ungdommelig miljø, følte hun at mennene dominerte.²⁷

Om Hynnekleiv opplevde at det ikke var “rom i herberget” i Nordbygata, engasjerte hun seg likefullt i Trefoldighetskirken. Hun hadde blitt godvenner med organist Elvestrand og spurte om ikke det kunne være mulig å bruke gitarer to ganger om måneden. Elvestrand gav sitt samtykke, meddelte dette til res.kap. Salomonsen og Hynnekleiv sammen med en gjeng ungdommer gikk så til faren og spurte om det kunne la seg gjøre å bruke hans ungdomsgudstjenester til gospelkvelder. Han godtok dette, og hun spurte videre om ikke han kunne samle lederne i Nordbygata for å høre om man kunne snekre sammen et program. Farens aftensang hadde vanligvis lav oppslutning, - ti-tolv “eldre koner”. Hynnekleiv kopierte opp skriftlige innbydelser til gospelkveld som ble delt ut på gata. Første kveld kom 50 stykker, to uker senere to hundre. Tredje samlingen husker hun ikke antallet, men gangen deretter var det fullt (nærmere 2000 personer).

Jørgen Aass hadde umiddelbart sagt seg villig til å flytte inn i Nordbygata og fikk derfor et hovedansvar. Også Lars og Eirin Bjerke flyttet raskt inn, men hadde til å begynne med ikke definerte ansvarsområder. Etter hvert utkrystalliserte deg seg imidlertid et lederteam på 6 personer, hvor ekteparet Bjerke gikk i bresjen for den utadrettede evangeliseringen. Man hadde til å begynne med ikke noe navn, dessuten i praksis flat lederstruktur, ja, endog en form for “herlig anarkisme” som Lars Bjerke uttrykker det.²⁸

Saken er vel snarere den at Aass i lederstil i stor grad spilte på lag med medarbeiderne. Om denne lederstil brakte opp til overflaten et ønske om å omstyrte den eksisterende ledelsesstruktur gjennom et regelrett kupp, skal være usagt. Flere av mine informanter hevder dog, som jeg selv allerede har påstått, at man den første perioden opplevde to hovedfraksjoner i miljøet: de “åndelig radikale” med amerikaner Don Brendtro i spissen, samt en mer “kirkelig” fløy under Jørgen Aass. Til tross for at Aass var utpekt som leder, ble det under et husmøte (etter at noen hadde fastet i 3 dager) våren 1973 båret fram en påstått “profeti” om at Brendtro var utpekt av Gud som “Moses” mens Aass skulle være “Aron”. Flere av de “åndelige” (kirkekritiske) reagerte negativt på at Brendtros kandidatur ikke fikk bred oppslutning i miljøet og at Aass forble leder for fellesskapet. Øivind Lundh, for eksempel, som hadde inntatt stadig mer kirkekritiske synspunkter, opplevde fellesskapets neglisjering av “profetien” som det som fikk begeret til å flyte over.

²⁷ Andre kvinner jeg har kontaktet, opplever i ettertid verken at de selv eller Hynnekleiv ble diskriminert ut fra kjønn.

²⁸ Lars og Eirin Bjerke, intervju datert 24. mars 1998.

Han sluttet kort tid deretter.²⁹ Gradvis ble dog miljøet mer homogent – og mer forpliktet overfor luthersk kristendomsforståelse.

I begynnelsen var man imidlertid en blandet gjeng med sprikende teologiske synspunkter. Til tider kunne man innta ekstreme posisjoner. En person ved navn Ansgar dukket plutselig opp ikledd en lang sekkestrie, gjerne inspirert av *Children of God*. Han var opptatt av Åpenbaringsbokens skildringer av de to profetene som skulle gå i sekk og aske i Jerusalem, og flere fikk inntrykk av at han så på seg selv som den ene av profetene. Det nye “kostymet” slo an blant flere av lederne. Blant annet falt Don Brendtro fullstendig for sekkestrien og gikk med den til hverdags – om enn fenomenet dabbet av etter et par ukers tid!

En av de mange som kom med så å si fra begynnelsen, Gregers Lundh, hadde blitt fascinert av *Children of Gods* idealisme og latt seg bevege av Linda Meissners retoriske spørsmål: “Hvis du visste at du utgjorde den siste generasjon, ville du ikke da brenne ditt lys i begge ender?” I løpet av *Guds Freds* første periode, hevder han, drev man (kanskje især de “åndelige”) utstrakt gateevangelisering, og sangene man brukte var primært *Children of God*-sanger – inntil man begynte å lage sine egne. Mange av tilhørerne ble kristne, og Gregers var overbevist om at fenomenet ville vare – det var dette som var “normalt”. Overalt man kom, tilkjennegav ungdom en kristen omvendelse: “Det var som en skikkelig magnetisme som spredte seg nærmest mekanisk. Intensiteten varte imidlertid kun ett års tid – fra 1972 til 1973.”³⁰

Guds Fred-miljøet omfattet etter hvert både gospelkvelder, utadrettet gateevangelisering, rehabiliteringssenter for stoffmisbrukere, husfellesskap, og, i den første perioden, diverse bofellesskap. Arbeidet ble etter hvert formalisert som en stiftelse – “med en viss tilknytning til Oslo Indremisjon,”³¹ som Aass korrekt påpeker. Rundt 1980 ble imidlertid *Guds Fred* som institusjon formelt avviklet. Helt fram til avviklingen synes gospelkveldene i Trefoldighetskirken å ha hatt appell, og mange tok nettopp der og da et “kristent standpunkt”. Like fullt er det nok riktig, som Gregers Lundh hevder, at *Jesusbevegelsen*, her vel så mye forstått som en spesifikk tidsperiode i *Guds Fred*-regi med mange synlige omvendelser, flatet ut rundt 1973-74.

Jeg nevnte innledningsvis at denne artikkelen i liten grad ville teoretisere over hvorfor *Jesusbevegelsen* oppstod i Norge akkurat i 1972, og heller ikke hvorfor

²⁹ Øivind Lundh, intervju datert 17. mars 1995.

³⁰ Gregers Lundh, intervju datert 4. august 1997.

³¹ Aass, *ibid.* s. 23.

den gradvis opphørte kun få år senere. Nils Bloch-Hoell hevdet dog allerede i 1973 at den, som enhver vekkelsesbevegelse, “i sin ytre fremtreden” var en motebølge. Samtidig karakteriserte han den som en “bevegelse som utfordrer og fornyer kirken og som utvider den ved å vinne mennesker for Kristus.” Likevel var den ikke uten “faremomenter” hvorav “dyrkelsen av opplevelser [var] et av dem.” Bloch Hoell hevdet videre mot bevegelsen:

Kritikken av etablerte kirker og enkeltkristne kan nærme seg egenrettferdighet. Den hellige bekymringsløshet kan bli til mangel på ansvar for ens egen fremtid. Den puritanske livsholdning har en ikke fjern slektning som heter legalisme. Manglende interesse for konfesjonelle spørsmål kan gli over i sannhetsrelativisme, og interessen for samfunnsetiske spørsmål er betenkelig svak.³²

Kritikken hadde utvilsomt mye for seg. I tillegg til at *Jesusbevegelsen* hadde en viss appell overfor problembelastet ungdom, heller jeg dog selv mest til at det var “dyrkelsen av opplevelser” som i utgangspunktet bevirket at man først og fremst fanget opp hundrevis av *sløve kristne* som allerede hadde troen, om ikke den aktive kristne bevissthet og livsførsel, i behold.³³ Etter hvert ble *Jesusbevegelsen* stadig mer sammenfiltret med den karismatiske bevegelse. Bloch-Hoell definerte endog *Jesusbevegelsen* som “den charismatiske bevegelse applisert på protest-ungdom,” her forstått som protest mot “det etablerte” hvor man “markerer [sin] egenart, sin identitet, med ytre midler i liturgi og livsstil, med alt som er annerledes [i forhold til det etablerte politiske og religiøse samfunn].”³⁴ Kanskje var det slik at bevegelsen i stor grad mistet sin slagkraft fordi mange etter hvert ble mer fascinert av en innadvendt karismatikk enn av å nå kirkefremmede. Dessuten at bevegelsen avtok i samme grad som den etter kort tid ikke lenger hadde nyhetens interesse. For mange var det utvilsomt en overfladisk motesak å identifisere seg med en “cool” amerikanisert *Jesusbevegelse* hvor man markerte tilhørighet til sin litt esoteriske gruppering gjennom “One Way” hilsener, Jesus-knapper på jakkekragen osv osv. Sangartist Ingmar Johansson idylliserer nok hva angår tilhengerenes primære beveggrunner, og det spørs om ikke spørsmålet til slutt får et iallfall delvis svar i mine nylig skisserte betraktninger. Avslutningsvis i Johanssons vise synger han:

³² Bloch-Hoell, *ibid.* s. 55.

³³ En av mine informanter, for øvrig prestesønn, beskrev sitt kristenliv forut for møtet med *Children of God* som et hyklerisk dobbeltliv: fyllefester den ene dagen og kristne ungdomssamlinger den neste.

³⁴ Bloch-Hoell, *ibid.* s. 54.

Vi hade brinnande hjärtan, tände av en helig eld.
Att vinna människor för Jesus, det var vår hjärtesak
Säg mig, ja säg mig vad hande då sen?
Vad blev det av, vad blev det av vår kärleksrevolution?³⁵

³⁵ Johansson, *ibid.*